

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4C/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319201038
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5319201038.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou v spore žalobkyne M. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX K. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec s.r.o., so sídlom Vojtecha Tvrdého 17, 010 01 Žilina, IČO: 36 436 640, proti žalovanej J.. V. Q., nar. XX.XX.XXXX, Q. XXXX/XX, XXX XX A., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti takto

rozhodol:

I. Zrušuje podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovanej k nehnuteľnosti CKN č. XX/X - ostatná plocha o výmere 163 m², zapísaná na LV č. XXXX katastrálneho územia K. a vyporiadanie vykonáva reálnym rozdelením podľa výšky podielov tak, že nehnuteľnosti vytvorené geometrickým plánom zhotoviteľa J.. T. A. - X., S. XXXX/X, XXX XX T., IČO: XX XXX XXX, č. GP XXXXXXXX-XXX/XXX zo dňa 2.10.2019, overeného dňa 24.10.2019 pod č. XXXX/XXX, z parcely CKN XX/X - ostatná plocha o výmere 163 m² zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie K.,

ako parcela CKN XX/XX - ostatná plocha o výmere 82 m² prikazuje do výlučného vlastníctva žalovanej J.. V. Q., nar. XX.XX.XXXX, Q. XXXX/XX, XXX XX A., občianky SR,

ako parcela CKN XX/X - ostatná plocha o výmere 81 m² prikazuje do výlučného vlastníctva žalobkyne M. A., rod. R., nar. X.X.XXXX, XXX XX K. XXX, občianky SR.

II. Žiadna zo strán konania nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. V nadväznosti na § 212 ods. 2 a § 216 ods. 2 CSP bolo potrebné ustáliť, čím sa súd cíti byť viazaný pri dokazovaní a rozhodovaní, čo tvorí záväzný predmet sporu. V nadväznosti na § 216 ods. 1 CSP sa súd cítil byť viazaný tým, že žalobkyňa žiada zrušiť spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti CKN XX/X - ostatná plocha o výmere 163 m², zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie K.. V nadväznosti na § 216 ods. 2 CSP sa súd necítil byť viazaný žalobným návrhom, ktorý sa týkal spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva po jeho zrušení súdom. Súd sa necítil byť viazaný žalobným návrhom, v ktorom žalobkyňa žiadala po zrušení spoluvlastníctva nehnuteľnosť prikázať do jej výlučného vlastníctva. Vychádzal z ustanovenia § 216 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd žalobným návrhom nie je viazaný vtedy, môže ho prekročiť, keď určitý spôsob vyporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Z osobitného predpisu § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktorým súd je viazaný. Vyplýva z neho určitý spôsob vyporiadania vzťahov a súd je povinný toto kogentné ustanovenie rešpektovať a záväzná je aj poradie vyporiadania podielového spoluvlastníctva po jeho zrušení. Kogentné poradie vyporiadania je 1) reálna deľba podľa výšky podielov, 2) prikázanie do výlučného vlastníctva jednému zo spoluvlastníkov, 3) predaj a rozdelenie výťažkov, 4) zamietnutie návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Z uvedených dôvodov sa súd necítil byť viazaný žalobným návrhom, že má prikázať

nehnutelnosť do výlučného vlastníctva žalobkyne po zrušení spoluvlastníctva. Cítil sa byť viazaný kogentným ustanovením zákona § 142 Občianskeho zákonníka a poradím vyporiadania. Prioritne teda skúmal reálnu deľbu, ktorú žalobkyňa účelovo v žalobe neuviedla.

2. V nadväznosti na § 212 a § 216 CSP viazanosť súdu žalobou treba poukázať aj na tú skutočnosť, že súd sa nezaoberal len viazanosťou rozsudovým návrhom - petitom, ale aj základom uplatneného nároku. Základom uplatneného nároku bol návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Základom uplatneného nároku nebola žaloba o určenie vlastníckeho práva. Z toho dôvodu sa súd necítil byť viazaný rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami žalobkyne, ktoré sa týkali jej tvrdeného vlastníckeho práva. Samotná žalobkyňa podala žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, čím samotná žalobkyňa deklarovala, že je spoluvlastníčkou a toto spoluvlastníctvo chce zrušiť a vyporiadať. Na tieto rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva preto súd aplikoval hmotnoprávnu normu § 142 a nasl. Občianskeho zákonníka o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Na tento predmet a základ uplatneného nároku súd nemohol aplikovať a neaplikoval hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa žaloby o určenie vlastníckeho práva - § 132 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 133 Občianskeho zákonníka, § 134 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže predmet a základ sporu, ktorým súd bol viazaný sa netýkal určenia vlastníckeho práva, ale zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, potom pri aplikácii logického výkladu súd považoval za nadbytočné, nevhodné a právne irelevantné vykonávať dôkazy k neexistujúcemu predmetu sporu. Všetky dôkazy a tvrdenia, ktoré smerovali k určeniu vlastníckeho práva, ktoré netvorilo predmet sporu, súd preto považoval za nadbytočné, nevhodné, právne irelevantné. Zamietol preto návrh žalobkyne na vykonanie dôkazu kúpnu zmluvou H. K. zo dňa 23.7.1982 na parcelu EN XXX na čl. 152 spisu, ako aj dôkazu žalovanej čestného vyhlásenia H. K. zo dňa 5.3.1986 predloženého na pojednávaní dňa 27.2.2020, pretože tieto dôkazy smerovali k neexistujúcemu predmetu sporu, k tvrdeniu žalobkyne, že je vlastníčkou parcely EN XXX, ktorú získala od H. K., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 23.7.1982. Také tvrdenia, dôkazy sú právne irelevantné, keďže žalobkyňa neučinila predmetom sporu určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti EN XXX (teraz CKN XX/X), ale predmetom sporu učinila žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Nič nebránilo žalobkyňu, ktorá je „pánom sporu“, aby podala žalobu o určenie vlastníckeho práva. V konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sú tvrdenia a dôkazy o výlučnom vlastníckom práve právne irelevantné. Predmetom sporu nie je ani parcela EN 494 o výmere 180 m², ale parcela CKN XX/X o výmere 163 m². Súd je viazaný podľa § 212 ods. 2 CSP, § 216 ods. 2 CSP takým predmetom sporu, ktorý sa týka parcely CKN XX/X o výmere 163 m², a netýka sa parcely EN pred THM XXX o výmere 180 m², ani určenia vlastníckeho práva k tejto parcele.

3. § 142 Občianskeho zákonníka:

(1) Ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

(2) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku.

(3) Pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva rozdelením veci môže súd zriadiť vecné bremeno k novovzniknutej nehnuteľnosti v prospech vlastníka inej novovzniknutej nehnuteľnosti. Zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva nemôže byť na ujmu osobám, ktorým patria práva viazané na nehnuteľnosti.

4. Z listu vlastníctva určeného pre právne úkony na čl. 80 spisu, LV č. XXXX, katastrálne územie K., súd mal preukázané, že nehnuteľnosť tvoriaca predmet sporu CKN XX/X - ostatné plochy o výmere 163 m² je v spoluvlastníctve žalobkyne a žalovanej, každá v rozsahu 1 (zápis na list vlastníctva v prospech žalobkyne nie je na základe rozsudku o určenie vlastníckeho práva, ale na základe osvedčenia vyhlásenia o vydržaní k jednotlivým spoluvlastníckym podielom v roku 2018 a 2019, kým žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola podaná dňa 12.4.2019). V nadväznosti na § 70 ods. 1 katastrálneho zákona, zápisy na LV tvoria zákonnú domnienku, ktorá je záväzná, kým nie je preukázaný opak. Tým mal súd preukázané, že žalobkyňa a žalovaná sú spoluvlastníkmi spornej nehnuteľnosti, každá v rozsahu 1. Týmto listinným dôkazom nemal preukázané výlučné vlastníctvo

žalobkyne k spornej nehnuteľnosti, preto ho nebral do úvahy (nebral do úvahy rozhodujúce skutkové tvrdenia o výlučnom vlastníctve, ani dôkazy v príčinnej súvislosti s tvrdením o výlučnom vlastníctve a užívaní spornej nehnuteľnosti žalobkyňou). Závazným listinným dôkazom - listom vlastníctva mal súd preukázané aj to, že na spornú nehnuteľnosť právne relevantným spôsobom, ako spoluvlastníčka, bola žalobkyňa zapísaná v rokoch 2018 a 2019, kým žalobu podala 12.4.2019, čím mal vyvrátené jej tvrdenie o dlhodobom dobromyseľnom, výlučnom užívaní spornej nehnuteľnosti.

5. V nadväznosti na § 212 ods. 2, § 216 ods. 2 CSP a § 142 Občianskeho zákonníka, s poukazom na predchádzajúce časti odôvodnenia tohto rozsudku, súd sa cítil byť pri zrušení spoluvlastníctva viazaný kogentným ustanovením zákona § 142 Občianskeho zákonníka, necítil sa byť viazaný žalobným návrhom. Cítil sa byť viazaný aj poradím vyporiadania podielového spoluvlastníctva, prioritne preto skúmal možnosť vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou podľa výšky podielov. Vychádzal z procesného návrhu žalovanej, ktorá žiadala spoluvlastnícky podiel reálne vydeliť a predložila geometrický plán. Súd zrušil spoluvlastníctvo k celej nehnuteľnosti CKN XX/X - ostatná plocha o výmere 163 m², zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie K., a na základe geometrického plánu zhotoviteľa J. T. A., č. GP XXXXXXXX-XXX/XXX zo dňa 2.10.2019, overeného dňa 24.10.2019 pod č. XXXX/XXX, časť spornej nehnuteľnosti vytvorenej geometrickým plánom ako parcelu CKN č. XX/XX - ostatná plocha o výmere 82 m² prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej a časť spornej nehnuteľnosti ako parcelu CKN č. XX/X - ostatná plocha o výmere 81 m² prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne (predmetom zrušenia a vyporiadania bola parcela CKN č. XX/X o výmere 163 m², ku ktorej súd zrušil spoluvlastníctvo, predmetom konania nebolo zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k parcele EN pred THM č. XXX, netvorila predmetu sporu, preto súd nebral do úvahy argumentáciu žalobkyne vzťahujúcu sa k nehnuteľnosti EN pred THM XXX, ktorá netvorila predmet sporu, nebola predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva). Súd vychádzal zo záveru, že tento spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva určuje zákona § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka za prioritný. Vychádzal z veľkosti podielov, vychádzal zo skutočnosti, že deľba je možná a vychádzal zo záveru, že pre každého zo spoluvlastníkov je reálne vydelená časť účelne využiteľná z hľadiska deľby a z hľadiska predmetu sporu parcely CKN XX/X o výmere 163 m², a nie z hľadiska EN pred THM XXX, ktorá netvorila predmet sporu. Pokiaľ žalobkyňa s takýmto spôsobom reálnej deľby nesúhlasila, potom mala právo predložiť geometrický plán s iným spôsobom reálnej deľby parcely CKN č. XX/X o výmere 163 m². Ohliadka na mieste samom za tejto skutkovej a dôkaznej situácie bola nadbytočným a právne irelevantným dôkazom, ktorý súd nevykonával. Za situácie, kedy nebola deľba ako spôsob vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva právne a skutkovo vylúčená, je predčasné vykonávať dôkazy k druhému spôsobu vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva, a to k prikázaniu nehnuteľnosti žalobkyne alebo žalovanej a účelnosti tohto prikázania. Tak ako súd už uviedol, účelnosť skúmal z hľadiska predmetu a základu sporu, ktorým bolo zrušenie spoluvlastníctva k nehnuteľnosti CKN XX/X o výmere 163 m², a nie z hľadiska tvrdení žalobkyne o výlučnom vlastníctve k nehnuteľnosti EN pred THM XXX, ktorá netvorila predmet sporu. Z rovnakého hľadiska súd posúdil aj súvisiaci spor vo veci vedenej pred Okresným súdom Čadca pod sp. zn. 7C/36/2019, kde úradný záznam je na čl. 135 spisu a fotokópie z tohto spisu sú na čl. 136 a nasl. súdneho spisu. Žaloba v tejto veci bola podaná dňa 9.5.2019. Ide o rovnaké strany konania a rovnako ani predmetom tohto konania nie je určenie vlastníckeho práva, ale zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k CKN XX/X - OP - 34 m², zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie Klubina. Ak rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobkyne boli v tej rovine, že nehnuteľnosti CKN XX/X - OP o výmere 163 m², zapísaná na LV č. XXXX, K. (predmet sporu 4C/30/2019) a CKN XX/X - OP o výmere 34 m², LV č. XXXX, katastrálne územie K. (7C/36/2019) tvorili jednu domovú nehnuteľnosť a výlučné vlastníctvo žalobkyne, potom žalobkyňa je „pánom sporu“ a nič jej nebránilo v tom, aby podala žalobu o určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Za situácie, kedy samotná žalobkyňa si osvedčila do vlastníctva podiely a samotná žalobkyňa v žalobe žiada o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k uvedeným nehnuteľnostiam, nemožno prejudiciálne pre konanie o zrušení a vyporiadani podielového spoluvlastníctva ustaľovať výlučné vlastníctvo žalobkyne k spornej nehnuteľnosti a v rozpore so zákonom § 142 Občianskeho zákonníka tak znevýhodňovať žalovanú. Podľa § 132 CSP rozhodujúce skutkové tvrdenia majú smerovať k žalobe, k predmetu sporu a základu uplatneného nároku, a teda k žalobe o zrušení a vyporiadani podielového spoluvlastníctva, a nie k žalobe o určenie vlastníckeho práva, ktorú žalobkyňa nepodala, hoci je právne zastúpená. Preto súd prejudiciálne neustaľoval vlastnícke právo žalobkyne, nebral do úvahy rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa jej výlučného vlastníctva k spornej nehnuteľnosti, dlhodobého, nerušeného užívania spornej nehnuteľnosti vo vzťahu k predmetu sporu. Bral do úvahy len rozhodujúce skutkové tvrdenia a dôkazy, ktoré sa týkali predmetu a základu sporu, teda zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

Z rovnakého dôvodu nebral do úvahy, že žalobkyňa zhodnocovala nehnuteľnosť, ktorá jej vlastnícky nepatriala, bez súhlasu spoluvlastníčky a súd nedospel k záveru, že by táto okolnosť mala žalobkyňu zvýhodňovať po právnej stránke pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

6. Vzhľadom k tomu, že súd v súlade s kogentným poradím vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 Občianskeho zákonníka vyporiadal zrušené spoluvlastníctvo k spornej nehnuteľnosti reálnou deľbou podľa výšky podielov, potom nepristúpil a neskúmal za tejto situácie ďalšie spôsoby vyporiadania, ktoré sú v zákone podľa § 142 Občianskeho zákonníka záväzne usporiadané podľa poradia. Nepristúpil k vyporiadaniu prikázaním jednému zo spoluvlastníkov za náhradu, k predaju spornej nehnuteľnosti a rozdeleniu, kým v konaní nie je vylúčená možnosť prioritného vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva reálnou deľbou. Prvostupňový súd k takému záveru o možnosti vyporiadania podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou dospel, a preto sa ďalšími spôsobmi nezaoberal. Pokiaľ ide o zamietnutie žaloby na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, k takému spôsobu neprikočil, pretože ani jedna zo strán konania nežiadala zamietnuť, nežiadala ponechať spoluvlastníctvo z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v spoluvlastníctve, preto súd pristúpil k zrušeniu spoluvlastníctva a jeho vyporiadaniu reálnou deľbou.

7. Obidve spoluvlastníčky podľa záväzného listu vlastníctva sú spoluvlastníčkami v rozsahu 1, každá z nich dostala reálne vydelenú nehnuteľnosť zodpovedajúcu 1 spoluvlastníckemu podielu. Z toho dôvodu súd mal za to, že úspech a neúspech žalobkyne a žalovanej sú približne rovnaké, a z toho dôvodu podľa § 255 ods. 2 CSP o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán konania nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.